

Katechetický **VĚSTNÍK**

č. 3 Školní rok 2005/06 – listopad

Končí Rok eucharistie

V Ježíšově době chtěli být mnozí lidé Pánu blízko. Nemocná žena se snažila aspoň dotknout lemu jeho roucha. Na některé vztahoval ruce, ženě hříšnici neměl za zlé, že mu nohy pomazala drahou masťou atd. To, co se ale stalo na Zelený čtvrtek při poslední večeři, bylo zcela výjimečné. Napřed umyl apoštolům nohy, pak je pozval ke stolu, vzal do svých rukou chléb a řekl, že to je jeho tělo. Podobně s vínem. A na závěr: „To čiňte na mou památku.“ Nyní mohl apoštolové opustit, prostřednictvím eucharistie s nimi bude spojen. Maminky vědí, jaké to je nabízet pokrm z vlastního těla. Ježíš nabízí duchovní pokrm, aby Boží děti byly v nejménějším spojení s Bohem. Svätý Jan napsal: „Nebudete-li jíst tělo Syna člověka a pít jeho krev, nebudete mít v sobě život.“

Když se Pán Ježíš loučil s apoštolové, řekl jim na rozloučenou: „Já jsem s vámi po všechny dny až do skonání světa.“ Může s námi být různým způsobem, ale jeho přítomnost v Eucharistii je skutečností naprosto originální, jedinečnou.

Myslím v této souvislosti na svatou Ludmilu a knížete Bořivoje, když se vydali na Moravu, aby přijali svátost křtu. Nevíme, jakou měli přípravu, ani kdo je k tomu motivoval. Na západě i na východě již žili křesťané, kteří se zařadili mezi kulturní národy Evropy. Ani v Čechách nebylo možné déle otálet. Na Moravě kníže Bořivoj se svou ženou objevili nový způsob života. Bohoslužbu, modlitbu, liturgický zpěv i tajemství Eucharistie a kulturní chování na rozdíl od drsných a barbarických Čech. Když se vraceli nazpět, určitě je doprovázel kněz, je mohl vyučovat a sloužit mši svatou. Domníváme se, že to byla právě svatá Ludmila, která toto učení přijala celým srdcem. Byla schopná nově poznané předávat mimo jiné svému vnukovi – svatému Václavovi. O něm se traduje, že spěchával na jitřní a sám připravoval ke mši svatě chléb a víno. Pohrdali jím, že prý si počíná jako mnich. I dnes někteří považují za fanatiky ty, kteří chtějí být na mši svatě každý den.

První kostelíky v Čechách byly malé, jen pro vybrané jednotlivce. Ale na všech místech, kde se začala slavít Eucharistie, zažehovalo světlo nového učení a nového způsobu života.

Letošní eucharistický rok nám měl mimo jiné připomenout, že nám zázrak Kristovy přítomnosti mezi námi nesmí zevšednět.

biskup Karel Herbst

OBSAH čísla 3/2005-06

Téma:

Blahoslavení chudí v duchu

- **Vzděláváme se**
Blahoslavení chudí v duchu, neboť jejich je království nebeské
- **Inspirace pro katechezi**
Mladší školní věk
Umění ustoupit
Starší školní věk
Každý člověk je jedinečný a má velkou hodnotu
- **Příběhů není nikdy dost**
Outsider, který dal prostor Bohu
- **Okénko**
rodinné katecheze
Slavnost všech svatých
Svátek Všech věrných zemřelých

PŘÍLOHY:

- **Luštěnky a prac. listy**
Blahoslavení chudí v duchu
Kdo je kdo?
Modlitba na kamenech
Chcete být bibliionářem?
- **Námět na advent**
Adventní řetěz
- **Scénka**
Hledání noclehu
- **Minislovník**
křesťanských pojmů
anděl, Bible, církev, Desatero

VZDĚLÁVÁME SE
 Blahoslavení chudí v duchu, neboť jejich je nebeské království (Mt 5,3)

Při výkladu blahoslavenství se potýkáme s velkou těžkostí: blahoslavenství jsou hutné texty, které nejsou vysvětleny v nejbližším kontextu. Jednotlivá blahoslavenství totiž jakoby volně následují jedno po druhém. Proto při výkladu není jiné cesty, než si pomáhat vzdálenějším kontextem (nejprve relativně bližším kontextem Matoušova evangelia, pak Nového zákona, nakonec Starého zákona).

I. Vysvětlení výrazu „chudí v duchu“

Tento výraz bohužel není nikde jinde v Písmu, a právě to nám znesnadňuje výklad. Proto musíme analyzovat jednotlivé pojmy. V řečtině se používá přívlastku, který neznamena pouze „chudý“, ale dokonce „závislý na druhých“.

Tento přívlastek je v řečtině upřesněn dativem slova „duch“ (v češtině „chudý duchem“). Slovo „duch“ většinou označuje Ducha Svatého, méně často ducha člověka (případně ducha Ježíše). Tento dativ se dá vysvětlit jako dativ instrumentalis (nástrojový – čím?), nebo relationis (vztahový – ve vztahu k čemu?). V první variantě bychom měli význam „blahoslavení ti, kdo jsou chudí, protože motivováni duchem lidským“ (motivováni ideálem), nebo „Duchem Božím“. Obě tyto interpretace by ohraničily první blahoslavenství na jednu úzce vymezenou speciální skupinu – a to naráží na obecnější označení adresátů ve zbývajících blahoslavenstvích. Navíc dativ instrumentalis se nevyskytuje v podobných textech, kde naopak nacházíme vždy dativ relationis. Proto se přidržíme překladu „chudí v duchu“ (tak ekumenický překlad). Duch člověka je ta síla (složka), skrze kterou je člověk živý tvor. Dále u Matouše „duch“ označuje *vnitřní, neviditelnou část* člověka v protikladu k vnější, tělesné části (Mt 26,41: „Váš duch je odhodlán, ale tělo je slabé“). A tak „duch“ představuje člověka vnitřního, *před Bohem* (tento význam je častý u Pavla).

Kontext NZ

Obsahově nejbližší text hovořící o vnitřní chudobě je Zj 3,17: „Vždyť říkáš: ‚Jsem bohat, mám všechno a nic už nepotřebuji! A nevíš, že jsi ubohý, bédný a nuzný, slepý a nahý.‘“ V tomto textu nacházíme nejen stejný pojem „chudý“ (řecky „ptóchos“), ale zároveň stejný

kontext o chudobě vnitřní (před Bohem). Být chudý duchem tedy znamená přiznat a uznat vlastní chudobu, nedostatečnost, dokonce odkázanost na Boha (opakem je vědomí soběstačnosti), jak napovídá následující verš Zj 3,18: „Radím ti, abys u mne nakoupil zlata ohněm přečištěného, a tak zbohatl; a bílý šat, aby ses oblékl a nebylo vidět tvou nahotu; a mast k potřetí očí, abys prohlédl.“

Kontext SZ

V žalmech se často mluví o materiální chudobě, která je důvodem naléhavé prosby k Bohu. I když se v těchto textech nevyskytuje spojení „chudý v duchu“, implicitně máme stejnou myšlenku: žalmista „vyznává svoji vnitřní chudobu, závislost“ tím, že *potřebuje* Boha, volá k němu o pomoc.

I proroci mluví často o chudých, o „pokorných Hospodinových“, kteří jsou odkázáni pouze na Boha: těm platí příslib „změny údělu“, „Boží spásy“ (Amos a Izajáš).

Shrnutí

Chudoba v duchu neznamena přímo pokoru, ale je jisté, že jedno podmiňuje druhé. Je v tom zahrnuta chudoba materiální, ale ne nutně. Chudí v duchu ve svém nitru uznávají, že jsou závislí na Bohu. Uznávají, že bez Boha by neměli život. Je možné, že se záměrně neříká „chudí srdcem“, ale duchem, aby se naznačilo působení Ducha Svatého.

II. Vysvětlení pojmu „nebeské království“

Pojem nebeské království (s obměnami „Boží království“, „Otcovo království“, „království“) se vyskytuje poměrně často v Matoušově evangeliu. Tento výraz se nevyskytuje ve SZ, místo toho se však několikrát objevuje významově identické spojení „Bůh králuje navěky a navždy“ (Žl 145,11n., Iz 24,23). V Ježíšově době se výraz „nebeské království“ („malchút šamajim“) vyskytuje proto, že pozdní judaismus se vyhýbal přímému vyslovení Božího jména: místo toho se používaly abstraktní výrazy (např. „nebesa“, 1 Mak 2,37.58). Tento výraz neoznačuje skutečnost odlišnou od Boha (např. jeho království, vlastnictví), ale Boha samotného jakožto vládce a pána.

Matoušovo evangelium, výrazně ovlivněné judaismem a SZ myšlením, používá tento pojem a vyhýbá se přímému označení Boha (podobně jako „pasivum divinum“). Je také možné, že Mt, když používá výraz „Boží království“, chce také zdůraznit, že toto království není pozemskou skutečností, ale „Boží“ (typicky matoušovské jsou také výrazy „Otec v nebesích“, „Otec nebeský“). Výpověď „nebeské království se přiblížilo“ (Mt 4,17) tedy znamená: Bůh jako král, s mocí a královskou autoritou, se přiblížil, je tu! Království není obecný termín (jako např. všemohoucnost), ale konkrétní, vztahující se k určité konkrétní veličině – k Božímu lidu: Bůh ukazuje svoji velkolepou moc na svém lidu.

III. Závěr

Neříká se tu, že chudí patří do Božího království, ale že Boží království patří jim! Máme tedy před sebou paradoxní prohlášení: ti nejchudší mají „ten největší“ majetek, královskou Boží moc. Toto je základ všech dalších blahoslavenství.

Podobný text máme u Mt 19,14: „Ježíš však řekl: ‚Nechte děti a nebraňte jim jít ke mně; neboť takovým patří království nebeské‘“. Nejen děti, ale *takoví* mají nárok na Boží království. Kdo mezi ně patří? Ti, kdo jsou jako děti (odkázáni na druhého): malí, chudí v duchu.

P. Angelo Scarano, S.S.L.

INSPIRACE PRO KATECHEZI

Blahoslavení chudí v duchu, neboť jejich je nebeské království (Mt 5,3)

MLADŠÍ ŠKOLNÍ VĚK

Umění ustoupit

Pro mladší školní věk použijeme pro přiblížení každého blahoslavenství nějaký biblický příběh. K tématu „blahoslavení chudí v duchu“ jsme vybrali za příklad biblickou postavu Abraháma a jeho rozchod s Lotem.

Pomůcky: Jakýkoliv druh ovoce (ořechy, jablka aj.), které je připraveno v sáčcích. V jednom sáčku jsou velké a krásné plody, ve druhém plody malé. Dále dva kameny – jeden ostrý, druhý hladký.

Postup: Katecheta vytáhne vždy z jednoho sáčku krásný plod a z druhého plod menší a méně krásný. Oba plody drží v ruce. Potom k sobě pozve vždy dvojici dětí. Nejdříve se jich zeptá, kdo je z dvojice mladší, a toho nechá, aby si vybral ovoce jako první. Plod, který zůstane na dlani, obdrží starší dítě. Katecheta nechá děti, aby se posadily a plod zatím držely v ruce. Začne vyprávět příběh o Abrahámovi a Lotovi, který najdeme ve 13. kapitole 1. knihy Mojžíšovy. Příběh může reprodukovat volně, například tímto způsobem:

Abrahám i Lot pásli společně svá stáda. Dohromady to bylo skutečně hodně zvířat, a proto trávu zvířata vždycky brzy spásala. Bylo třeba hledat neustále nové a nové pastviny. Abrahámovi pastýři si říkali: „Kdyby nebylo Lota a jeho stád, nemuseli bychom se pořád stěhovat!“

Jednou si zase Abrahámovi pastýři našli pěknou a velkou pastvinu a těšili se, že teď budou mít konečně od Lota a jeho pastýřů klid. Brzy však uslyšeli, jak se blíží Lotovi pastýři i se svými stády. Abrahámovi pastýři je nechtěli na pastvinu pustit a vznikla z toho pěkná hádka. „Pastviny přece patří všem,“ stěžovali si Lotovi pastýři. Už brali do rukou svoje hole a zdálo se, že z hádky bude pěkná bitka mezi Abrahámovými a Lotovými pastýři, když tu se ozval silný hlas: „Tak už dost, nechejte toho!“ Ten hlas nepatřil nikomu jinému než Abrahámovi, který slíbil pastýřům, že problémy s pastvinami brzy vyřeší.

Abrahám si zavolal Lota a řekl: „Pro nás dva je tady málo místa. Bude proto lépe, když se rozejdeme. Když půjdeš napravo, půjdu nalevo. Když půjdeš nalevo, půjdu napravo.“ Lot se rozhlédl po krajině a uviděl krásné údolí, kde bylo hodně trávy. Proto neváhal a toto údolí si vybral. Lota vůbec nenapadlo, že jako mladší měl nechat Abraháma, aby si vybral jako první. Abrahámovi tak zůstalo místo mnohem horší a méně úrodné. Abrahám to ale pokorně přijal. Nechtěl se hádat, a proto raději ustoupil. Byl to skutečně pokorný člověk – tedy chudý v duchu. Bohu se líbilo Abrahámovo rozhodnutí, a proto řekl: „Jednou tato země bude patřit tvým dětem a já jim požehnám.“

Katecheta se vrátí k začátku hodiny a vysvětlí dětem, že možnost volby toho mladšího dítěte byla vlastně takovou hrou na Abraháma a Lota. Vybrat si mohli ti mladší, stejně tak jako Lot si mohl vybrat první. Katecheta k sobě pozve „Loty“, tedy mladší z dvojice, kteří měli možnost výběru, a vyzve je, aby ukázali, jaké ovoce si vybrali. Jak se zachovali? Mysleli jenom na sebe, anebo přece jenom mysleli trochu více na svého kamaráda? Zach-

vali se také jako Lot, anebo dopadli o poznání lépe? Katecheta okomentuje výběr mladších dětí. Ty, kdo nejednaly jako Lot, pochválí, a ty, kdo jednaly stejně jako Lot, zase povzbudí.

Dynamiky:

- **Osobní svědectví**

Katecheta si připraví jednoduché osobní svědectví o tom, jak dokázal někdy v životě ustoupit, něčeho se vzdát. Potom se zeptá dětí, jestli se jim už někdy něco podobného také podařilo. Může napovědět otázkou: „Podařilo se vám někdy, že jste ustoupili v něčem svému sourozenci nebo kamarádovi ve škole? V čem? Čeho se to týkalo?“ Děti mohou s pomocí katechety připravit a zahrát jednoduchou scénu na téma: „Jak jsem ustoupil.“

- **Dva kameny**

Katecheta přinese dva kameny. Jeden z nich je ostrý a druhý pěkně ohlazený. Katecheta se ptá nejdříve dětí, jaký je na první pohled rozdíl mezi oběma kameny. Když děti odpoví, katecheta se ptá dál, jak se kámen stane hladkým. Stal se hladkým proto, že ho ohladila voda a jiné kameny.

Každý z nás je také takovým kamenem, který ohlazuje druhé. Ale člověk, který myslí jenom sám na sebe, tedy sobec, je ostrým kamenem, který ostatní zraňuje a ubližuje jim. Jakým kamenem byl tedy Abrahám a jakým kamenem byl zase Lot? Jakým kamenem chceme a máme být my?

Námět připravil Petr Havlát

STARŠÍ ŠKOLNÍ VĚK

Každý člověk je jedinečný a má velkou hodnotu

Pomůcky: Rovnoramenné váhy, citrony dle počtu účastníků, lihový fix na popisování citronů.

Cíl: Přivést mladé lidi k objevení vlastní hodnoty a jedinečnosti, které vedou k pravdivému sebepřijetí.

Uvedení do tématu: Ježíšova slova o chudých v duchu nás učí pokoře. Podstatou pokory není umenšování sebe samého či sebeponižování, ale naopak pravdivý pohled na vlastní osobu. Chudý duchem je ten, kdo se ani nepřeceňuje, ani nepodceňuje, zná svou hodnotu, možnosti, ale i hranice. K pokornému pohledu na sebe patří objevení vlastní hodnoty a jedinečnosti. Člověk nemusí nic vlastnit, může být naprosto materiálně chudý, ale přesto má veliké bohatství, které mu nikdo nevezme – jeho lidskou důstojnost a jedinečnost. Následující dynamiky mohou pomoci toto naše „bohatství“ objevit.

Dynamiky:

- **Rovnoramenné váhy**

Před děti postavíme staré rovnoramenné váhy a zeptáme se, zda vědí, jak váhy fungují. Můžeme vysvětlit, že váhy jsou v rovnováze, když je na obou stranách stejné závaží. Pak uděláme „fiktivní“ pokus. Představíme si, že na jednu stranu vah dáme nějakou materiální věc (např. mobil, náušnici, mikinu) – můžeme navržené věci psát na tabuli na nakreslené váhy. Na druhou misku vah se snažíme dát něco, co by mohlo první misku vyvážit (např. patřičnou sumu peněz, počet brigádnických hodin, jiné věci stejné hodnoty). Katecheta

vysvětlí, že věci lze vyvážit jinými věcmi. Nakonec na jednu miskou vah dáme namalovanou postavu člověka (nebo fotografii někoho blízkého) a hledáme, čím by šel vyvážit lidský život. Po chvíli hledání, když děti nenajdou žádnou protihodnotu, může katecheta uzavřít „pokus“ vysvětlením, že i když člověk nemá žádné materiální bohatství, je bohatý již tím, že existuje. Skutečné bohatství spočívá v tom, že mě Bůh stvořil, záleží mu na mně a jsem jeho dítětem. Podobně jako pro malé dítě v rodině, které nic fyzicky nevlastní (snad kromě hraček), je jeho největším bohatstvím to, že je dítětem svých rodičů.

- **Citrony**

Účastníci vytvoří těsný kruh. Sedí čelem do kruhu a dají si ruce za záda. Katecheta ukáže všem miskou s citrony. Každý dostane citron do ruky za zády a musí si ho pomoci hmatu co nejlépe zapamatovat. Kdo si myslí, že ho již zná, zvedne ruku. Vedoucí vezme jeho citron a napíše na něj lihovým fixem (přilepí jmenovku), komu patří, a dá ho na miskou. Až jsou všechny citrony pohromadě, vedoucí hry je začne po jednom posílat. Hráči si je podávají za zády tak, aby na ně neviděli. Pokud si některý z hráčů myslí, že poznal svůj citron, přihlásí se. Katecheta zkontroluje, zda je to opravdu jeho citron. Pokud ano, položí si citron se svým jménem před sebe. Pokud ne, citron se vrací do kola. Hra končí, až si každý pozná svůj citron. Katecheta vysvětlí na základě této hry, že i když jsou citrony na první pohled stejné, přesto při pozornějším pohledu zjistíme, že jsou zcela jedinečné. Podobně je tomu i s člověkem. Každý je jedinečný a má své jedinečné schopnosti.

- **V čem jsem jedinečný**

Je dobré se zamyslet nad tím, jaké dary jsem od Boha dostal, v čem jsem originální. Je však také zajímavé, jak nás vidí okolí. Teprve názor druhých nás může upozornit na to, co si nepřipouštíme, co v sobě „nevidíme“. Každý ve skupině dostane papír, na který napíše své jméno a příjmení (to pro případ, že se ve třídě vyskytnou stejná křestní jména). Potom každý napíše na papíry ostatních žáků třídy, čeho si na nich váží, které vlastnosti oceňují, čím se mu zdají výjimeční. Na závěr dostane každý svůj list, který mu může pomoci objevit jeho „skryté poklady“.

Závěr: Děti si mohou odnést na památku jako dárek citron se svým jménem.

Námět připravil Pavel Kafka

PŘÍBĚHŮ NENÍ NIKDY DOST

❖ Outsider, který dal prostor Bohu (Jan Maria Vianney)

Jan Marie Vianney je krásným příkladem člověka, který žil Ježíšova blahoslavenství, zvláště pak blahoslavenství chudoby v duchu.

Jan se narodil roku 1786 v horách u Lyonu. Protože v době jeho dětství zuřila ve Francii občanská válka a kněží a řeholnice byli popravováni, nemohl chodit do žádného náboženství. K prvnímu svatému přijímání ho připravoval kněz, kterého Janova rodina tajně ukrývala doma. Většinu času strávil na pastvě. Číst a psát se naučil s velkými problémy. Ty se ještě umocnily, když se přihlásil do malého semináře, kde se připravovali studenti budoucích teologických fakult. Bylo mu tehdy 21 let a doučoval ho kluk, kterému bylo jen dvanáct. V 26 letech Jan vstoupil do velkého semináře, kde byly veškeré přednášky v latině, což byl pro něj nepředstavitelný problém. Když přišly první zkoušky, chtěl seminář opustit, protože

se mu zkoušky nepovedlo složit ani na více pokusů. Knězem se stal jenom díky přimluvě svého faráře, který mu vyjednal, že může zkoušky složit ve francouzštině. Kněžské svěcení, které přijal, Jan vždycky považoval za nezasloužený dar. Upřímně si dokázal přiznat své hranice. Znal své schopnosti, nebo spíše své neschopnosti. Díky nim si jasně uvědomoval, že za jeho působením musí být Bůh. Věděl, že před Bohem je naprosto chudý. Nemá pořádné vzdělání, není schopen kázat, protože si nic nezapamatuje. Navíc svědkové o něm říkají, že byl malé nepřitažlivé postavy a „neměl půvab mládí“. Jediné jeho bohatství byl jeho vlastní život, který dal Bohu. Právě pro tyto své neschopnosti byl poslán jako farář do vesnice Ars, která měla asi 230 obyvatel. Na první mši svatou přišlo pět starých žen. Pro svoji radikalitu si na začátku svého působení získal více nepřátel než přátel. Ale čas ukázal, že jeho dílo není postaveno na jeho schopnostech, ale na Božím působení. Neúnavně pracoval, navštěvoval rodiny, které k němu neměly nejvztejší vztah. Poctivě si připravoval kázání, učil se ho nazpaměť, vzdělával se, ačkoliv měl špatnou paměť, učil náboženství. Jeho nejčastější činností bylo zpovídání. Někdy strávil ve zpovědnici i 18 hodin denně. Když r. 1859 Jan umírá, je už Ars ohniskem živé víry, kam přicházejí lidé z celé Francie, aby ve svátosti smíření obnovili své přátelství s Ježíšem a poslechli si prostého kněze, skrze kterého jednal Bůh.

Podle Ch. Feldmanna, Tiší buřiči Boží, Signum unitatis 1991, zpracoval P. Kafka

VYLUŠTILI JSTE SPRÁVNĚ?

☼ Správné odpovědi **Chcete být bibliionářem:** 1C, 2B, 3D, 4A, 5B, 6C, 7A.

Nápověda „po telefonu“: **1.** Mt 13,55. – **2.** Ex 24,12. – **3.** Genezaretské jezero. – **4.** Starozákonní píseň. – **5.** Jan 19,20. – **6.** Jan 10,11. – **7.** Sk 28,1.

☼ **Blahoslavení chudí v duchu:** „BEZ BOHA SE V ŽIVOTĚ NEOBEJDOU“.

Nápovědná slova: bohatství, peníze, jehla, děti, muž.

☼ **Kdo je kdo?** TEREZIE Z LISIEUX: Francie, 19. stol., karmelitka, patronka misí. – KOLBE: Polsko, 20. stol., kněz a františkán, dal život za spoluvězně; ZDISLAVA: Čechy, 13. stol., matka 4 dětí, zakladatelka kláštera dominikánů v Jablonném; K. BOROMEJSKÝ: Itálie, 16. stol., biskup, účast na Tridentském koncilu.

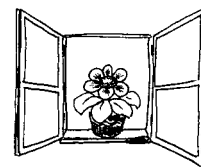
☼ **Modlitba na kamenech:** Odpočinutí věčné dej zemřelým, Pane, a světlo věčné ať jim svítí. Ať odpočinou v pokoji. Amen.

OKÉNKO RODINNÉ KATECHEZE

Slavnost Všech svatých

Na první listopadový den připadá slavnost Všech svatých. V tento den, kdy slavíme obzvlášť propojení nebe a země, můžeme připravit slavnostní večeři. Rodina se pak může sejít u stolu, na němž jsou položeny obrázky svatých a hořící svíce. Rodiče si s dětmi povídají, kdo je to svatý a jestli i my se můžeme stát svatými. Známe někoho ze svého okolí, kdo se svatosti nejvíce blíží?

Děti mohou na stole najít obrázek svých křesťných patronů a rodiče jim řeknou, proč pro ně zvolili zrovna toto jméno. Povyprávíme si vzájemně, kteří svatí nás nejvíce oslovují a čím (můžeme využít i kartičky Znáš světce?, které vycházely v Katechetickém věstníku 2004-2005). Svatí jsou stále s námi, provázejí nás a svými přimluvy nám pomáhají. Je

dobře, když děti naučíme obracet se ke svatým v modlitbě, zvláště ke křesťným patronům. Pro přiblížení svatých malým dětem je vhodné zvolit nejdříve světce, který nezemřel mučednickou smrtí, např. sv. Zdislavu, sv. Anežku Českou, sv. Martina, sv. Cyrila a Metoděje aj. O svatých se dozvíme z různých kalendářů a knih. Dobrou pomůckou je knížka určená dětem Velká kniha o svatých aneb po kom se jmenujeme (V. Schaubert, M. Schindler, ilustrace M. Špinková), nebo kniha Od adventu do adventu (J. Kotas), obě z nakladatelství Doron.

Se staršími dětmi si můžeme číst v životopisech svatých, nebo si povídat o světcích, o nichž samy četly. Co je na nich zaujalo, která vlastnost nebo postoj? V čem chtějí být jako oni? Každý měsíc je vyzdoben životy svatých, proto můžeme děti se svatými seznamovat celý rok.

Památka Všech věrných zemřelých

O „Dušičkách“ vzpomínáme na naše blízké zemřelé. Rodina se opět může sejít u stolu, kde k obrázkům svatých přidáme i fotografie zemřelých, kteří nám byli blízcí. Opět si s dětmi povídáme o jejich životě, čeho jsme si na nich vážili. Vysvětlíme, proč se za zemřelé modlíme. Po očistění od všech jejich hříchů tvoří společenství se svatými a jsou také našimi přímluvci. Naučíme děti modlitbu za zemřelé Odpočinutí věčné... (viz Kancionál 012).

K dušičkovému období patří i návštěvy hřbitovů. Mnozí upravují před těmito svátky hroby příbuzných a známých. Dnešní doba se snaží vytěsnit myšlenky na konec života a smrt. Svátky věrných zemřelých nám křesťanům připomínají naši smrtelnost a to, že pravý domov máme v nebi. Pro děti je myšlenka na vlastní smrt, na smrt někoho blízkého z rodiny či kamarádů děsivá. Během těchto svátků však můžeme zdůraznit, že Bůh nám daroval život – čas, který máme naplnit dobrem a láskou, a že i se zemřelými jsme stále duchovně spojeni a jednou se s nimi setkáme.

Podle M. Mléčkové připravila JiŠ

POSLEDNÍ SLOVO MAJÍ DĚTI

- ☺ „Jaké dary přinášíme při mši svaté?“ –
Písemná odpověď: „Zlato, stříbro a dymanty.“
- ☺ „Co je to růženec?“ – „Modlí se podle něj Panna Maria.“

Máte nějakou perličku z náboženství? Dochází nám zásoba. Napište nám!

© Biskupství brněnské, Katechetické centrum, Petrov 8, 601 43 Brno
tel. 543 235 030, kl. 227 nebo 257, e-mail: kc.brno@biskupstvi.cz
<http://kc.biskupstvi.cz>

Evidenční číslo periodického tisku: MK ČR E 12332.

Zpracování: Mgr. Marie Špačková, Mgr. Jitka Šebková, Iva Fukalová.
Ilustrace: Iva Fukalová. Jazyková korektura: RNDr. Josef Gerbrich.

S církevním schválením brněnského biskupa Mons. ThLic. Vojtěcha Cikrleho
čj. Ep/680/03 z 9. 6. 2003.

Vychází 9 × do roka (během školního roku). Toto číslo bylo dáno do tisku 13. 10. 2005.